

МАСТАК І ПАЭТ

У гэтым годзе споўнілася 90 гадоў з дня нараджэння мастака і паэта Віктара Сташчанюка (1933 – 2007). 20 гадоў таму мне пашчасціла сустрэцца з ім у Карэліцкім раённым краязнаўчым музеі на прэзентацыі выставы «Дрэмле памятка дзён...», дзе я знаёміла жыхароў Карэліччыны з творчасцю нашага таленавітага земляка.

Ёсць у Карэліцкім раёне вёска Сёгда, дзе ў 1933 годзе, праз два тыдні пасля Юр'я нарадзіўся мастак і паэт. Гэтая ціхая вёсачка назаўсёды засталася ў памяці творцы светлым успамінам. Тут прайшлі яго дзіцячыя гады, тут ён скончыў школу, тут атрымаў пуцёўку ў жыццё. Немагчыма забыць ні пшчотныя рукі матулі, якую напаткала нялёгкая ўдовіна доля, ні сінь валошак у хвалях нівы, ні звонкія песні дзяўчат, ні грукат жорнаў колішняга млына.

Я ўзрос з пасеву на сірочым полі.
Не раз патоптаны і збэрсаны быў лёсам
Мой дух выпростваўся да сонца і да волі
І рыхтаваў к жыццю мае калёсы... –

пісаў Віктар Сташчанюк у адным са сваіх вершаў.

У 2002 годзе выйшаў зборнік вершаў нашага земляка «У прасторы часу», упрыгожаны яго малюнкамі, на якіх можна ўбачыць выявы Навагрудка і храмаў Беларусі.

Прастор палёў з дзяцінства родны.
Прастор лугоў з красой лагоднай.
Прастор гаёў, лясных абшараў,
Прастор маіх юначых мараў.
Край прыгажосці, еду зноў
Да родных мілых берагоў.
Бягу ад тлуму гарадскога
Да ласкі поля дарагога...

В. Сташчанюк «Роднае»

Віктар Сташчанюк скончыў Беларускі тэатральна-мастацкі інстытут, працаваў архітэктарам і мастаком, з 1976 года ўдзельнічаў у мастацкіх выставах, у 1993 годзе стаў членам Беларускага Саюза мастакоў.

У творчасці мастака найперш прыцягвае ўвагу гістарычная рэканструкцыя замкаў, архітэктурна-пейзажных комплексаў старажытных гарадоў Беларусі (Навагрудка, Полацка, Заслаўя, Мінска). Калі разглядаеш яго творы, на якіх перад намі паўстаюць то Навагрудскі замак, то Каложская царква, то Спаса-Ефрасіннеўская царква ў Полацку, то легендарная наваградская княгіня Гражына, адчуваеш, што гэтыя вобразы прасякнуты пачуццём шчырай

любаві да роднай зямлі, павагі да яе гераічнага мінулага. Мастак імкнецца занатаваць для нашчадкаў сляды слаўнага мінулага нашай Бацькаўшчыны.

На горах наваградскіх вежы –
Каменная веліч стагоддзяў.
Стаяць над зялёным бязмежжам
З прасторай і небам у згодзе.
Тут вечнасць ў руінах застыла.
Тут продкаў забытая слава.
Тут духа стваральная сіла
Былой Наўгародскай дзяржавы.

«Наваградскі замак»

Творчасць мастака вельмі разнастайная, – ён займаўся жывапісам, кніжнай і станковай графікай, стварыў вялікую серыю паштовых мініячюр, прымеркаваных да юбілеяў знакамітых землякоў і прысвечаных беларускім гарадам, афармляў кнігі («Адкуль наш род» У. Арлова, «Святая Еўфрасіння» А. Марціновіча). За плённую працу ў мастацтве быў узнагароджаны медалём Саюза мастакоў Беларусі. Творы мастака захоўваюцца ў многіх беларускіх музеях.

У 2018 годзе ў Навагрудку адбыўся мастацкі пленэр, прысвечаны памяці нашага земляка, які ў сваіх творах прыгожа і натхнёна апеў любімыя куточкі малой радзімы.

Святлана КОШУР

Карэлічы

Віктар Шашчанюк на прэзентацыі выставы «Дрэмле памятка дзён...» у Карэліцкім раённым музеі, 18 лістапада 2003 г.

Віктар Сташчанюк
У ПРАСТОРЫ ЧАСУ

Кніга мастака і паэта «У прасторы часу».

Віктар Сташчанюк

У ПРАСТОРЫ ЧАСУ

Вершы,
 малюнкі

*Овечане Гошур
 з сардэчнай падзякай за
 кудыкайша прыгожы
 прэзентацыю мае
 выставы і на добры
 ўспаміны
 Віктар Сташчанюк
 18.XI.2003.*

Мінск
 «Беларускі кнігазбор»
 2002